

Михајло Копанџа*
https://orcid.org/0000-0002-3564-619X
Факултет безбедности
Београд, Србија

<https://doi.org/10.18485/sres.2023.2.3.2>
УДК 327(470:510)
327.8(73)

Оригинални научни рад
Примљен: 3.3.2024.
Прихваћен: 15.3.2024.

(НЕ)ИЗВЕТАН КЛИН: ДА ЛИ ЈЕ СЕЛЕКТИВНА АКОМОДАЦИЈА РУСИЈЕ ЈОШ УВЕК МОГУЋА НАКОН УКРАЈИНЕ?

АПСТРАКТ

Постоји сагласност да ће глобални односи у годинама које долазе бити обликовани ривалство Америке и Кине. Иако су Сједињене Државе, појединачно, још увек најмоћнија сила, изгледност дубљег кинеско-руског партнерства прети да поткопа позицију Сједињених Држава у међународној политици. С тим на уму, постаје јасно зашто Сједињене Државе треба да усмере своје напоре ударању клина у кинеско-руско партнерство. Најбољи начин да то учине јесте да настоје селективној акомодацији Русије зарад њеног удавања од Кине. Иако теоријски могућа, имплементација селективне акомодације, као стратегије забијања клина у америчко-кинеско-руску стратешку тријаду, запала је игледа у ћорсокак од тренутка када је отпочео рат у Украјини. Отуда је централно истраживачко питање, на које се настоји одговорити овим радом, да ли је селективна акомодација Русије зарад ударања клина у кинеско-руско партнерство и даље могућа након отпочињања рата у Украјини. Рад је организован тако да прво пружа теоријски преглед стратегије клина. Затим представља различите начине на које Сједињене Државе могу селективно акомодирати Русију. Коначно, у трећем делу се истиче тежина привржености Сједињених Држава својим европским савезницима као кључни фактор за (не)извесност стратегије клина. Главни закључак овог рада јесте да је имплементација стратегије клина неизвесна, јер су Сједињене Државе суочене са високим ограничењима савезништва са европским државама, које као главну претњу виде Русију, а не Кину.

* mihajlo.kopanja@fb.bg.ac.rs

КЉУЧНЕ РЕЧИ: Сједињене Америчке Државе, Кина, Русија, Европа, Украјина, стратегија клина, селективна акомодација

1. Увод

Данашње стратешко окружење прилично подсећа на оно током раних фаза Хладног рата – Сједињене Државе су поново суочене са кинеско-руским блоком. Иако су сличности упадљиве, велика разлика је у томе што конкуренцију покреће кинеско-америчко, а не руско-америчко ривалство. Стога није ни чудо што многи очекују улазак у такозвани Нови хладни рат (Brands and Gaddis, 2021; Nikolić and Ćurčić, 2022; Trapara, 2022; Gajić, 2023). Суочени са таквим изгледима, истраживачи америчке спољне политике се утркују у проналажењу најоптималније и најефикасније стратегије, коју САД могу да спроведу како би осигурале своје место хегемона нашег света. Док неки виде највише заслуга у уздржавању (*restraint*) других у ангажовању или у прекоморском уравнотеживању, постоји много идеја о томе како би САД требало да обликују своју велику стратегију у светлу успона Кине (Posen, 2014; Mazarr, 2020; Priebe et al. 2021; Ashford, 2021; Layne, 1997; 2009; Brands, 2015a; 2015b; Brands et al. 2016; Mearsheimer and Walt, 2016; Craig et al. 2013; Tabachnik and Miller, 2021; Friedman, 2022). Ређе се дискусија води о стратегији клина – стратегији која би имала за циљ поделу кинеско-руског блока.

У суштини, логика стратегије клина јесте следећа – да би успешно спречиле кинески изазов и обуздале (*contain*) Русију, САД морају да забију клин у кинеско-руско партнерство. Ово произилази из чињенице да ни Кина ни Русија немају довољно способности да појединачно оспоравају примат САД. Заједно, с друге стране, могле би имати шансу. С обзиром на то да је Кина највећи противник, најбољи начин да се успори партнерство јесте селективно прилагођавање Русији (Crawford, 2021a). Селективна акомодација је једна од неколико варијанти стратегије клина и почива на идеји да давање ограничених уступака држави која представља мање страшну претњу може бити довољна да се прекине приближавање држави која представља већу претњу. Селективним акомодирањем Русији, САД могу да ослабе кинеско-руско партнерство и да се ангажују у борби са Кином један на један.

Иако се стратегија клина ређе појављује у америчкој стратешкој дебати, ова идеја никако није одсутна. Последњих година многи аутори не само да су уочили стање у којој су се САД нашле већ су истакли и потребу да се забије клин у кинеско-руско партнерство (Wolf, 2014; Crawford, 2021b; Kupchan, 2021).¹ Чак су и руски министар спољних послова Сергеј Лавров и председник

¹ О америчко-руском приближавању види: Nedić and Mandić, 2021.

Кинеског националног народног конгреса Ли Џаншу коментарисали да САД и њихови савезници ово већ примењују (TASS, 2019; Popeski and Kelly, 2023). То је зато што је теоретски основано и практично применљиво. Међутим, морамо се запитати да ли је то још увек случај.

До сада су постојале две главне критике америчке примене стратегије клина. Као прво, критичари истичу непостојање хијерархијског односа између Москве и Пекинга, што не доводи до (барем прикривеног) антагонизма између њих. Друго, истичу да САД и њени савезници немају много да понуде Русији да би она напустила Кину (Radchenko, 2021). Међутим, обе ове критике могу се оспорити. У случају прве, Русија је донекле потчињена Кини, ако не због тога што њена економија – углавном трговина енергентима – зависи од кинеског увоза, онда због чисте надмоћи у корист Кине. Ово је још очигледније, јер потоња критика јасно указује на то да је Русија секундарни изазивач. Што се тиче друге критике, руски фокус на Европу – како у трговини енергијом, тако и у држању НАТО-а што даље од својих граница – јасно показује да би Кремљ могао да прихвати неке услове. Међутим, 2022. и почетак рата у Украјини створили су нову препреку и значајнији изазов на коме почива (мања) вероватност успешности забијања стратије клина у кинеско-руски блок.

Након почетка рата у Украјини, имплементација стратегије селективне акомодације у стратешкој тријади САД–Кина–Русија могла је запасти у ћорсокак. Дакле, главно истраживачко питање на које овај рад настоји да одговори јесте да ли је селективно прилагођавање Русији, које би подрило кинеско-руско партнерство, и даље могуће након почетка рата у Украјини.² Имајући у виду значај безбедносних привржености и обавеза САД према европским партнерима и страх који европске државе имају од руског понашања у Украјини, сваки уступак Русији, ма колико селективан био, могао би поткопати позицију САД у Европи. Ово би касније могло да се прелије на друге регионе света и да додатно подрива САД као кредибилног партнера. Имајући то у виду, одговор на ово питање има невероватну тежину – не само за политику и стратегију националне безбедности САД већ и за будућност светског поретка. Да бисмо одговорили на ово питање, прво ћемо дати кратак теоријски преглед стратегије клина из перспективе стратешке тријаде САД–Кина–Русија. Друго, представимо различите модалитете селективне акомодације према Русији. На крају, истаћи ћемо приврженост која представља главну препреку САД да спроведу стратегију клина.

² За преглед догађаја и узрока који су водили ка рату у Украјини види Трапара, 2023.

2. Како забити клин у кинеско-руски блок: кратак теоријски осврт

Морамо признати да се не бисмо сврставали у табор заговорника Новог хладног рата. То није зато што сличности између ере Хладног рата и ситуације у којој се тренутно налазимо не постоје, већ зато што су „хладни ратови” били основни елемент интеракција великих сила током мира у свим периодима. Стога, лако можемо рећи да сваки пут када постоји такмичење између (најмање) две супарничке велике силе, осим отвореног рата наравно, између њих постоји хладни рат. Међутим, то не значи да основна премиса хипотезе о Новом хладном рату не стоји. Она почива на запажању да се превласт моћи (power preponderance) САД смањује у односу на Русију и Кину. У суштини, овај аргумент је тачан – САД нису оно што су биле на врхунцу униполарног момента између миленијума.³ Међутим, иако се јаз у моћи смањивао, истина је и то да су САД и даље знатно моћније од Кине и Русије (Brooks and Wohlforth, 2023). По својим сопственим правима, Русија и Кина још увек нису моћне и способне да појединачно оспоре превласт САД. Међутим, заједно оне представљају моћ која несумњиво може поткопати позицију САД као водеће светске силе.

Имајући то на уму, постаје очигледно зашто стратегија клина може бити ефективан приступ којим ће се САД најбоље супротставити својим главним изазивачима. Прво, може се супротставити агрегацији њихових колективних способности. Друго, може избећи замку координиране борбе на два фронта. Треће, може појединачно да се носи са руским и кинеским изазовима. Коначно, и најспекулативније, постоји могућност (ма колико мала била) да примена стратегије клина може да доведе до тога да један од изазивача буде отворенији за прихватање америчког вођства.

Ово је функционисало у прошлости. Штавише, функционисало је у истој стратешкој тријади као и данас. Читаво поновно приближавање „Никсинџера” (председника Ричарда Никсона и Хенрија Кисинџера) Кини почетком 1970-их најбоље се може описати као стратегија забијања клина између Совјета и Кинеза, које је на тај начин допринело обуздавању СССР-а. Никсон и Кисинџер удовољили су жељи Кине да буде прихваћена у међународној заједници као „једина Кина” и стога је Кина прекинула своју сврстаност (alignment) са Совјетима (види Ajzenhamer, 2021). Након тога Кинези су постали мање ратоборни и кооперативнији у односу према САД, дозвољавајући Американцима да све своје напоре усмере на Совјете. Иако је помало чудно то што је сарадња са Кином најбољи пример како да се супротставља Кини, то не мења случај да приближавање Кини може послужити као путоказ за тренутну стратегију САД.

³ За униполарни тренутак види Wohlforth, 1999.

Као и свака стратегија, и стратегија клина представља ланац циљева, начина и средстава, који државе користе да би оствариле своју вољу (за дефиниције стратегије погледати: Lykke, 1989; Vofr, 1967). Конкретније, то представља „покушај државе да спречи, разбије или ослаби савез који прети или блокира по прихватљивој цени” (Crawford, 2011: 156). Стога су стратегије клина применљиве само у ситуацијама када постоји стратешка тријада. Стратешка тријада је специфичан облик стратешке интеракције, у којој исход битке и употребе моћи између нација зависи од одлука три актера. На пример, стратегије уравнотеживања су применљиве како у стратешким дијадама – када постоје два актера који удружују снаге како би уравнотежили моћ треће стране – тако и у стратешким тријадама, па чак и у стратешким миријадама – када постоји више од два актера који удружују снаге против трећег. Што се тиче стратегије клина, можемо издвојити три актера у стратешкој тријади: а) делитељ (divider) – држава која спроводи стратегију клина; б) супарник (competitor) – главни изазивач државе поделе; в) мета – делитељ жели да ту земљу дистанцира од супарника (Crawford, 2011: 156, 158; Izumikawa, 2013; Huang, 2020: 5; Crawford, 2021a: 1). Уколико се вратимо на поређење између поновног приближавања из 1970-их и данашњег стратешког окружења, можемо видети да је Кина тада била мета, а сада је супарник, док се обрнуто односи на Русију/Совјетски Савез.

Стратегија клина обично долази у најмање два различита облика: а) селективна акомодација и б) сукоб/принуда (Crawford, 2011: 160–164). Ови облици се у суштини своде на шаргарепе и штапове – било да делитељ дна грађује било да приморава мету. Међутим, питање је који је бољи. Јусинг Хуанг (Yuxing Huang) назива расправу око веће корисности једног или другог облика Крафорд-Изумикава дебате⁴, названој по два главна учесника (Huang, 2020: 4–5). Према мишљењу Тимотија Крафорда, селективна акомодација има тенденцију да буде изводљивија опција за ударање клина, јер ублажава ризик од повратног уравнотежавајућег ударца – тј. ситуација у којој супротстављање или принуда мете је приморава да се ближе сврста уз супарника (Crawford, 2011; 2021). С друге стране, Јасухиро Изумикава (Yasuhiro Izumikawa) је заговорник другог облика, истичући да, без обзира на могући повратни уравнотежујући ефекат, постоје три предности принудног забијања клина: а) перципирано повећање ризика од заробљавања у савезу (alliance entrapment); б) представљање делитељеве снажне одлучности

⁴ Овде морамо дати важну напомену како би истакли да Изумикава није против употребе селективне акомодације, или да је принудно забијање клина увек боље. Његова главна поента је да не можемо искључити одрживост принудног забијања клина у неким приликама (Izumikawa, 2013: 503). Стога, није то дебата *per se* али омогућава добар преглед различитих облика уклињавања.

да постигне циљ и в) дугорочне бенефиције, где укидање принудних мера може послужити као селективна акомодација (Izumikawa, 2013: 502–504).

Фокусирање у овом истраживању на селективно прилагођавање, а не на принудне облике забијања клина произилази из чињенице да САД врло мало могу учинити да принуде Русију да раскине своје везе са Кином. Иако су САД у последњих десетак година користиле инструменте принуде против Русије – кроз економско државништво – ови инструменти нису примењиви као средство стратегије клина које би Русију удаљило од Кине. Употреба принуде је углавном коришћена да би се модификовало руско понашање према Украјини. И ово није успело. Колико год да је асиметричан однос снага између САД и Русије, као и између САД и Кине, асиметрија није тако велика. Једноставно речено, свако има нуклеарну бомбу. С друге стране, има простора за селективну акомодацију.

Да би селективна акомодација функционисала, постоје два почетна услова: а) велика стратешка тежина (strategic weight) и б) моћ награђивања у односу на циљ (Crawford, 2021a: 9–14). Што се првог тиче, кинеско-руско усклађивање има велику стратешку тежину, то јест „веровања САД о потенцијалном утицају сврставања мете по исход рата и мира” (Crawford, 2021a: 11). Према томе, САД имају императив да ударе клин у њихово партнерство (Crawford, 2021a: 195–197). Што се другог услова тиче, САД имају моћ награђивања у односу на Русију, углавном у вези са руским безбедносним бригама и интересима у Европи. Ширење НАТО савеза у Источној Европи зависи од става Сједињених Држава, тако да Кина не може пружити "бољу понуду" од САД у том погледу (Crawford, 2021a: 197–200).

Поред тога, постоје два интервенишућа услова. Први се односи на промену усклађености Русије, у смислу постојећег степена сврстаности између Русије и Кине, као и на степен промене сврстаности коју САД желе да Русија спроведе. Пошто не постоји формални савез између Русије и Кине, према Крофордској таксономији трошкова и потешкоћа покушаја промене сврставања, примена ове стратегије била би на доњем крају скале (Crawford, 2021a: 16–17). Други услов односи се на савезничка ограничења САД, која, као што ће бити показано у наредним поглављима, представљају главну препреку селективној акомодацији Русији (Crawford, 2021a: 17–19).

3. Како САД могу селективно да се прилагоде Русији?

Теоријски говорећи, постоје три главне технике селективне акомодације, које САД могу да користе да би подриле кинеско-руски савез: а) попуштање (appeasement); б) концесија и накнада; в) подршка (Crawford, 2011: 167–168; 2021: 10). Представљене технике се разликују на основу важности коју

имају за интересе САД као делитеља. Попуштање почива на одустајању од примарних интереса, обично у облику понуда територије коју контролише делитељ. Компензација почива на секундарним интересима, где су понуде обично у сферама утицаја, економије, трговине и разних других политика. Подршка значи одустајање од терцијарних интереса пружањем подршке држави која је мета у сукобу са трећом земљом, ван посматране стратешке тријаде (Crawford, 2011: 167–175). Можда је бољи начин да се направи разлика између ових техника ако се каже да попуштање значи одустајање од нечега што је веома важно и за делитељ и за мету, компензација значи одустајање од нечега што је веома важно за мету, али не толико за делитеља, док подршка значи пружање подршке која је важна за циљ, али релативно ирелевантна за делитеља.

У случају селективног прилагођавања Русији, попуштање би значило да САД одустају од свог примарног интереса. Пошто су награде које САД могу да обезбеде Русији у Европи само стратешке природе, ово би се у суштини свело на питање НАТО-а – повлачења САД из Европе или барем из Источне Европе. Штавише, Попуштање Русији би хипотетички могло значити распуштање НАТО-а у облику у којем га данас познајемо, што значи да би могло искључити многе, ако не и све, источноевропске државе. Иако нас ове тачке подсећају на сфере утицаја, а самим тим и на компензацију у Крофордској таксономији, то би у датој стратешкој интеракцији између САД и Русије и тренутном стању ствари Подразумевало попуштање Русији. Међутим, као што су нам показале и теорија и историја, попуштање не само да је ретко, већ има тенденцију да пропадне када се примени (погледајти: Mearsheimer, 2001: 162–164). Било би наивно очекивати да ће САД применити ову технику. Једноставно речено, цена жртвовања њихових примарних интереса у Европи била би превисока за САД и њихову жељу да остану на лидерској позицији. С друге стране, чак би се и евентуално попуштање Русији могло протумачити као знак слабости САД, што би могло навести Русију да заштити своје намере.

Занимљиво је да подржавање Русије такође није на столу. Подршка значи одустајање од терцијарних интереса пружањем подршке циљној земљи у сукобу са трећом земљом, ван посматране стратешке тријаде (Crawford, 2021a: 10). Према томе, подржавање Русије значило би да јој САД дају подршку у сукобу са другом државом (искључујући Кину). Иако је Подржавање најпривлачнији приступ за САД, његова ограничења произилазе из чињенице да у данашњем подељеном свету не постоје сукоби који су од терцијарног интереса за САД. Начин на који су САД учврстиле своју безбедносну архитектуру током три деценије оставља мало простора за руски сукоб, који САД могу да подрже. Стога, ово оставља подршку ван сфере одлучивања. Међутим, ако логику акомодације концептуално проширимо тако да иде даље од

пуке подршке циљној земљи, то јест Русији у сукобу са спољним актером, и укључимо безброј других компензација, које су од мањег интереса за поделу, најбољи пример таквог концептуалног растезања био би одобравање Русије прихватањем да је „једнака” суперсила.

Кад кажем једнака, не мислим на једнаке могућности. Како је наведено, Русија је објективно далеко од тога да по својим могућностима буде суперсила. Међутим, бити прихваћен и третиран као суперсила јесте сасвим друга ствар. Када би је прихватиле као суперсилу, САД би у суштини „консултотвале” Русију у питањима спољне политике која се географски преклапају са руским интересима, без обзира на стварну способност Русије да омета стратешку акцију САД. Вашингтон би заправо изгубио врло мало приликом спровођења овог правца акције. Свет већ галопира према неком облику мултиполарности, где стратешко делање САД мора у обзир узети акције других. Ово би био само облик стратешког наратива, који пренаглашава улогу Русије у свету који долази. Дакле, на скали камата, ово би се налазило на доњем крају.

Међутим, главни проблем примене ове варијације подржавања била би њена крхкост. То би значило да би многе одлуке о стратешком деловању зависиле од руског „одређења” и стога би продужиле доношење одлука и ограничиле правце деловања САД. Још већи проблем представља то што би тако прихваћен статус суперсиле морао бити континуиран. Сједињене Америчке Државе не би могле да бирају када ће консултовати Русију, а када неће. Исто тако, не би биле у позицији да то тако лако окончају. Отуда, овде постоји проблем као и код привржености – нема прекидача за паузу. То је непрекидан однос, а не трансакцијски. Свако веће одступање или перципирано одступање од такве политике значило би крај прилагођавања, а самим тим и крај стратегије клина. Искрено говорећи, постоји једна могућност када одступање и крај акомодације не би значили крај стратегије клина. Ако потраје довољно дуго, могло би да створи анимозитет између Кине и Русије, што би омело могућност њиховог поновног поравнања. Међутим, то је нешто што САД не могу себи приуштити.

Дакле, остаје нам трећа опција – компензација. Као и у случају попуштања, компензација Русији би се сигурно вртела око безбедносних питања. С обзиром на руске безбедносне бриге у Европи, постоје најмање три могућа компензаторна курса, које САД могу да предузму. Прво, америчка компензација Русији могла би бити у виду територијалне компензације на рачун Украјине. То би значило прихватање руског суверенитета над украјинским провинцијама, које су под руском контролом. Друго, компензациони правац деловања могао би да значи напуштање Украјине у смислу омогућавања да Украјина остане у руској сфери утицаја. Треће, то би чак могло значити и повлачење америчких трупа и опреме из држава које се граниче са руском

сфером утицаја. Очигледан је хијерархијски однос ових компензационих курсева у односу на њихов утицај на интересе САД. Исто тако, евидентно је да су могући различити облици спајања ових курсева, при чему су неки вероватнији од других.

С обзиром на то да попуштање и подршка нису оствариви, неки облик компензације једина је одржива опција за селективну акомодацију Русије-Русији и самим тим уклињавање кинеско-руског партнерства. Овде је главно питање баланса или, још боље, питање где се завршава компензација и почиње попуштање. Да би селективна акомодација била селективна, мора бити повучена јасна линија. Дакле, од три правца компензационе акције која су истакнута, највероватнији би био онај који и даје нешто Русији, али јој и узима нешто, као, на пример, територијалне компензације делова Украјине уз придруживање остатка Украјине НАТО-у. За оне који су превише фокусирани на рат у Украјини, такав приступ би могао бити потпуно невероватан. Од почетка сукоба САД су биле у потпуности на страни Украјине, подижући ово питање на ниво *raison de systeme*. Међутим, можемо се запитати и шта је важније САД – четири покрајине у Украјини или одустајање од своје превласти у светској политици. Ослањање на „оно што је исправно” као на главну покретачку снагу у глобалним пословима јесте илузија.⁵ Не желимо да будемо погрешно схваћени, важно је бити „у праву”, али није толико важно. Када дође до притиска, државе су спремне да жртвују друге да би оствариле своје интересе – безбедност, просперитет, хегемонију. Ова изјава може представљати реалполитику у свом најчистијем облику, али постаје евидентно да поново живимо у таквом свету.

4. Тежина посвећености САД Европи

Иако компензација Русији може изгледати смешно из перспективе локалног сукоба у Источној Европи, не изгледа тако када скалу подигнемо на ниво глобалне политике моћи. Сједињеним Америчким Државама највећу претњу представља Кина. Дакле, пратећи логику селективне акомодације, секундарни интерес се може жртвовати да би се обезбедио примарни. Међутим, ситуација није тако једноставна као што се чини. То је зато што, без обзира на то колико САД доминирају, оне то не могу учинити саме. Ова тврдња има два значења. Прво, увек је лакше борити се против претње ако други помажу. Иако би хипотетички САД то могле да ураде саме, било би ефикасније да то ураде уз помоћ других. Друго, и што је још важније, да би САД остале глобални хегемон, мора постојати неки облик спремности других

⁵ За другачији поглед види Goddard, 2018.

да их следе. Иначе, САД не би биле ништа друго до империје. Ту лежи суштина проблема. За ефективну селективну акомодацију Русији, како би ударили клин у кинеско-руско партнерство, Сједињеним Државама је потребна подршка европских савезника, за које рат у Украјини није тако секундаран као за САД.

Као што је раније поменуто, теоријски гледано, једна од препрека за спровођење стратегије клина јесте савезничка приврженост. Како Крафорд истиче, делитељ са савезницима ће бити ограничен таквим везама ако зависи од тих савезника и ако ти савезници имају директне улоге у односу на мету” (Crawford, 2021a: 17). Крофорд даље разрађује, тврдећи да природа савеза утиче на ограничења селективне акомодације, што значи да ће равноправни савезник или савезник покровитељ који има директне улоге представљати фактор високог ограничавања, док ће потчињени савезници или савезник који нема директне улоге представљати фактор ниског ограничавања (Crawford, 2021a: 17). Да би селективна акомодација функционисала, с обзиром на висока ограничења савеза, једини теоретски модалитет који то дозвољава јесте да савезник такође преферира акомодацију и да се слаже око стратешке тежине мете (Crawford, 2021a: 18).

Овде лежи проблем. Иако су САД далеко моћније од својих европских савезника, тешко је рећи да су они амерички клијенти. Иако постоји неки облик хијерархијског односа (види Lake, 2009), не бисмо ишли толико далеко да тврдимо да државе Европске уније у целини нису ништа више од обичних клијената САД, али и да је главни стуб америчке хегемоније управо подршка европских земаља. Наравно, будући да су међу економски најразвијенијим земљама на свету, велике европске државе утичу на свеукупна разматрања моћи САД, али то није главна тачка зависности САД од Европе. Иако су превласт моћи и међународни режими најчешће помињани стубови хегемоније, престиж или спремност других да следе такође представља предуслов хегемоније. Иначе, хегемонија и империја се не разликују. Дакле, европске земље зависе од САД у погледу безбедности, док САД зависе од Европе да би задржале глобално лидерство.

С друге стране, европске земље имају улоге када је у питању Русија. Да употребимо речи Олафа Шолца, европске земље виде избијање руско-украјинског рата као *Zeitenwende* – историјску прекретницу за своје стање, јер су убрзано почеле да се припремају за могући рат са Русијом (види: Scholz, 2022). За разлику од САД, европске земље имају регионалнији геополитички код (види: Flint, 2022; Flint and Taylor, 2018), јер су њихови стратешки интереси и примарне претње регионалне природе. Оне као главну претњу виде Русију, а не Кину. Иако то за неке можда није објективно разумно, то не негира чињеницу да Европа, за разлику од САД које стратешки процењују на глобалном нивоу, то ради на регионалном нивоу, што утиче на динамику

улога унутар трансатлантског савеза. Стога, иако САД можда немају велике улоге када је реч о Украјини, европске земље их сигурно имају.

Поједностављено речено, европске земље преферирају пре конфронтацију са Русијом него акомодацију. Да би селективна акомодација могла да функционише, блок САД–ЕУ мора да донесе заједничку компензаторну понуду, која ће бити на довољно високом нивоу како би успела. Међутим, у ситуацијама када међу савезницима постоје различити ставови о томе колико су високи улози, високе компензационе понуде су теоретски мало вероватне и ретке. Европљани страхују да би било каква компензација Русији била протумачена као попуштање и самим тим подстакла руску перцепцију о пермисивности стратешког окружења. Ово би заузврат мотивисало Русију да покуша сличне операције у другим суседним европским државама и стратешки избори свој пут назад у бившу сферу интереса на рачун ЕУ. Оно што Кина ради на другом крају света изгледа им споредно у светлу таквих могућности.

Безбедносне обавезе САД према Европи дају значајну тежину вероватноћи примене стратегије клина. Једноставно речено, за САД постоје велика ограничења савезништва, јер су европске државе њихови равноправни савезници имају директне улоге у односима са Русијом као метом. Иако је тешко говорити о јединственом гласу Европе, постоји опште схватање да сви главни актери преферирају пре конфронтацију него акомодацију, што заузврат слаби кредибилитет понуде делитеља, а самим тим и чини да селективна акомодација вероватно не може успети. Што је још важније, сваки покушај САД да се селективно акомодирају Русију, без тога да европски савезници то имплицитно прихвате, вероватно би резултирало губитком кредибилитета њихове привржености у Европи. Како се европске државе и даље ослањају на САД на безбедносном плану, свака стратегија САД која је а) креирана независно од европских савезника, а посебно б) на рачун европских савезника, вероватно би довела до пораста страха од напуштања, а самим тим и до слабљења или чак и до разбијања трансатлантске алијансе. Враћајући се на почетак и размере глобалне политике, сваки добитак који би САД могле да имају уклињавањем кинеско-руског партнерства био би негиран и потенцијално премашен слабљењем савезничких веза са Европом.

5. Да ли је, стога, стратегија клина вероватна или мало вероватна?

Како ствари данас стоје, суочени смо са мало вероватном употребом стратегије клина. Иако постоје индиције да би селективна акомодација Русији могло да функционише, тежина привржености и обавеза Сједињених Држава према Европи чини уклињавање кинеско-руског партнерства мање

вероватним. Избијање руско-украјинског рата ставило је тачку на вероватноћу акомодације Русије. Иако је селективна акомодација Русије била и теоретски могућа и пре и после почетка рата у Украјини, сада је далеко мање вероватно да ће до ње доћи него пре две године. Европске земље, посебно источноевропске државе, стално су биле опрезне према Русији. Међутим, све до 2022. године руске намере се никада нису реално потпуно испољиле. Када је то учинила, европски страх од Русије је експоненцијално порастао, па је постала једна од највећих претњи њиховој безбедности, за разлику од САД, којима је Кина приоритетнији изазивач од Русије (Bunde and Eisentraut, 2024: 35, 36, 39, 40). Имајући то на уму, сваки покушај САД да се селективно акомодирају Русији самостално значио би да су у очима европских савезника изгубиле кредибилитет своје посвећености. С обзиром на то да су европске земље најближи савезници САД (изузев Канаде), надлазећа олуја са којом би се САД суочиле можда би била нешто мања по снази, али би се тада са њом суочиле саме.

Међутим, постоје две могућности које би могле да промене вероватноћу да ће САД применити стратегију клина. Прво је промена стратешког окружења. Корисност примене стратегије клина произилази из природе стратешке тријаде САД–Русија–Кина, где су САД на једној страни, а Русија и Кина на другој. Илузорно је мислити да је једини начин да се кинеско-руско партнерство распадне тај да САД ударе клин у њега. То се може десити и само од себе. Поред рушења САД-а са врха глобалне политике, Русија и Кина имају и друге интересе - неки од којих су међусобно сучељени. Ако се такве околности испоље, већа је вероватноћа да ће САД наћи другу компензацију како би се селективно акомодирале Русији, где су улози за њене европске савезнике далеко мањи. Слично томе, промене у стратешком окружењу би такође могле да крену у правцу у коме би подршка Русији могла бити опција. Иако се ово ни на који начин не противи претходној изјави, може се манифестовати и у другим сферама, осим у сфери хипотетичког кинеско-руског сукоба.

Друга могућност је да САД пре имплементације стратегије клина користе стратегије уверавања (*assurance strategies*). Као што је закључено, највећа препрека у селективној акомодацији према Русији јесте тежина привржености САД Европи и њихов страх од напуштања пред све већом руском асертивношћу. Ово је главни разлог због ког је мало вероватно да ће бити употребљена стратегија клина. Стога, ако се европски страхови смање, већа је вероватноћа да ће стратегија клина бити спроведена и да ће успети. То се може урадити дипломатским путем и применом стратегија уверавања европских држава. Међутим, мора се нагласити да се стратегија уверавања и стратегија клина не могу спроводити паралелно, јер би то умањило већину, ако не и све предности стратегије уверавања. Да би повећале вероватноћу

употребе стратегије клина, САД прво морају успешно да увере своје европске савезнике да неће препустити Европу самој себи.

Импликације свега реченог су очигледне. Ако стратешко окружење остане исто, мала је вероватноћа да ће САД применити стратегију клина, што значи да ће кинеско-руско партнерство остати на садашњем нивоу. С обзиром на то, све чега смо сведоци јесте само почетак, јер ће превласт моћи САД вероватно наставити да се смањује пред заједничким кинеско-руским блоком. С друге стране, ако би се применила, селективна акомодација према Русији, то би, осим цепања кинеско-руског партнерства, произвело додатни нежељени ефекат, јер би могло да доведе до стања детанта у Европи. Међутим, колико год да је све овде речено тачно и да те могућности постоје, ипак морамо да се суочимо са чињеницом да је примена стратегије клина, како сада ствари стоје, мало вероватна.

Mihajlo Kopanja*

Faculty of Security Studies,
Belgrade, Serbia

THE (UN)LIKELY WEDGE: IS SELECTIVELY ACCOMMODATING RUSSIA STILL POSSIBLE FOLLOWING UKRAINE?

ABSTRACT

There is an agreement that global relations in the coming years will be shaped by Sino-American rivalry. While the U.S. are still individually the most preponderant power, the prospect of greater Sino-Russian partnership threatens to undermine U.S. position in global politics. With that in mind, it becomes evident why the U.S. should focus their efforts on wedging the Sino-Russian partnership. The best way to do so is to strive to selectively accommodate Russia in order to distance it from China. While theoretically possible, implementation of selective accommodation wedge strategy in the U.S.-China-Russia strategic triad might have hit a possible dead end once the war in Ukraine started. Thus, the main research question this paper strives to answer is whether selectively accommodating Russia, in order to wedge the Sino-Russian partnership, still is possible following Ukraine? Paper is structured so it firstly provides a theoretical overview of wedge strategy. Then, it presents different ways the U.S. could selectively accommodate Russia. Finally, it highlights the weight of U.S. commitment to their European allies as the key factor for the (un)likeliness of wedge strategy. The main conclusion is that implementation of wedge strategy is unlikely due to the fact that the U.S. face high alliance constraints from European countries that see Russia, and not China as the main threat.

Key Words: United States, China, Russia, Europe, Ukraine, wedge strategy, selective accommodation

* mihajlo.kopanja@fb.bg.ac.rs

1. Introduction

Today's strategic environment is quite reminiscent of the one during the early stages of the Cold War – the United States is once again faced against a Sino-Russian block. While the similarities are striking, the one major difference is that the Sino-American, and not Russo-American rivalry, is driving the competition. Therefore, it is no wonder that many hail entry into the so-called New Cold War (Brands and Gaddis, 2021; Nikolić and Čurčić, 2022; Trapara, 2022; Gajić, 2023). Faced with such odds, researchers of U.S. foreign policy have been racing to put forth the most optimal and effective strategy the U.S. can pursue in order to secure their place as the hegemon of our world. While some see the most merit in restraint others in engagement, or offshore balancing, there are plentiful ideas of how the U.S. should shape its grand strategy in the light of China's rise (Posen, 2014; Mazarr, 2020; Priebe et al. 2021; Ashford, 2021; Layne, 1997; 2009; Brands, 2015a; 2015b; Brands et al. 2016; Mearsheimer and Walt, 2016; Craig et al. 2013; Tabachnik and Miller, 2021; Friedman, 2022). Less frequently, the discussion is led on wedge strategy – strategy aimed at dividing the Sino-Russian block.

In essence, the logic of wedge strategy is the following – to successfully prevent Chinese challenge and contain Russia, the U.S. must drive a wedge in their partnership. This stems from the fact that neither China, nor Russia have sufficient capabilities to challenge U.S. primacy individually. Together, on the other hand, they might stand a chance. Being that China is the more formidable adversary, the best way to wedge the partnership is to *selectively accommodate* Russia (Crawford, 2021a). Selective accommodation is one of the several varieties of wedge strategy. It rests on the idea that providing limited concessions to the state that represents a less formidable threat, can be sufficient to breaking the alignment with the state that is a more formidable threat. By selectively accommodating Russia, the U.S. can wedge the Sino-Russian partnership and engage China one on one.

While wedge strategy features less frequently in the U.S. strategic debate, this idea is by no means absent. In recent years, many authors have not only spotted the predicament the U.S. finds itself in, but also highlighted wedging the Sino-Russian partnership (see Wolf, 2014; Crawford, 2021b; Kupchan, 2021).¹ Even the Russian Minister of Foreign Affairs Sergey Lavrov and Chairman of the Chinese National People's Congress Li Zhanshu commented on such intentions already being applied by the U.S. and its allies (TASS, 2019; Popeski and Kelly, 2023). This is because it is theoretically sound and practically applicable. However, one must wonder if this is still the case?

So far, there have been two main criticisms of the U.S. implementing wedge strategy. Firstly, critics highlight the lack of a hierarchical relation between Moscow

¹ On U.S.-Russia reapproachment see: Nedić and Mandić, 2021

and Beijing, that does not lead to (at least concealed) antagonism between them. Secondly, they highlight that the U.S. and its allies don't have much to offer to Russia for it to abandon China (Radchenko, 2021). But both of these criticisms can be challenged. In the case of the former, Russia is somewhat subjugated to China, if not because its economy – mainly energy trade, depends on Chinese imports, then because of sheer power preponderance in favor of China. This is only more evident because the latter critique clearly points to Russia being the secondary challenger. As far as the second critique goes, Russian focus on Europe – both in energy trade and keeping NATO as far as possible from its borders, clearly shows that some accommodations could be very welcome by Kremlin. However, 2022 and the onset of the war in Ukraine has created a new obstacle, and a more significant challenge upon which the (un)likeliness of the Sino-Russian wedge rests.

Following the start of the war in Ukraine, implementation of selective accommodation wedge strategy in the U.S.-China-Russia strategic triad might have hit a possible dead end. Thus, the main research question this paper strives to answer is whether selectively accommodating Russia, in order to wedge the Sino-Russian partnership, still is possible following Ukraine?² Given the importance of U.S. security commitments to its European partners and the fear European states have towards Russian behavior in Ukraine, any concession to Russia, no matter how selective they might be, could undermine U.S. position in Europe. This could subsequently cascade to other world regions further undermining the U.S. as a credible partner. Having in this mind has, the answer to this question carries incredible weight – not only for the U.S. national security policy and strategy, but also for the future of the world order. In order to provide an answer to this question, we will firstly provide a brief theoretical overview of wedge strategy from the perspective of the U.S.-China-Russia strategic triad. Secondly, the paper explores different modalities of selectively accommodating Russia. Finally, we will highlight *commitment* as the main obstacle for the U.S. to implement wedge strategy.

2. How to wedge the Sino-Russian block: a brief theoretical overview

I must admit that I would not include myself into the camp of the New Cold War proponents. This is not because of similarities between the Cold War era and the situation we are currently in are nonexistent, but because “cold wars” have been a staple of great power interactions during peacetime in all periods. Therefore, we can easily say that every time there is a competition between (at least) two rival great powers, short of open war of course, we have a cold war between them. However, this does not mean that the basic premise of the New Cold War hypothesis

² For an overview of events and causes leading to the war in Ukraine see Trapara, 2023.

does not stand ground. It rests upon the observation that U.S. power preponderance, relative to Russia and China, is diminishing. In essence, this argument is true – the U.S. is not what it used to be, as during the height of the unipolar moment at the turn of the millennium.³ However, while the power gap has diminished, it is also true that the U.S. remain significantly more powerful than both China and Russia (Brooks and Wohlforth, 2023). In their own rights, Russia and China are still not powerful and capable to challenge U.S. supremacy *individually*. But, taken together, they represent a powerhouse that undoubtedly can undermine the U.S. position as the leading world power.

With that in mind, it becomes evident why wedge strategy can be an effective approach for the U.S. to best counter its two main challengers. Firstly, it can counter the aggregation of their collective capabilities. Secondly, it can escape the trap of a coordinated two-front engagement. Thirdly, it can take on both Russian and Chinese challenges individually. Finally, and most speculatively, there is a possibility (however slight it might be) that implementing wedge strategy can lead to one of the challengers being more acceptive of U.S. leadership.

This had worked in the past. Even more so, it worked in the same strategic triad as today. The whole Nixinger reapprochement to China in the early 1970s can be best described as a strategy to drive a wedge between the Soviets and the Chinese, and in doing so contributed to the containment of the Soviets. What Nixon and Kissinger did was that they *accommodated* Chinese desire to be accepted into the international community as the “only China”, and therefore broke their alignment with the Soviets (see Ajzenhamer, 2021). After that the Chinese became less belligerent and more cooperative towards the U.S., allowing the Americans to focus all their efforts on the Soviets. While it is somewhat whimsical that the best example of how to engage China is that of cooperating with China, this does not change the fact that the case of rapprochement with China can serve as a roadmap for current U.S. strategy.

As any strategy, wedge strategy represents an ends-ways-means chain states utilize in order to achieve their will (for definitions of strategy see: Lykke, 1989; Bofr, 1967). More concretely, it represents “a state's attempt to prevent, break up, or weaken a threatening or blocking alliance at an acceptable cost” (Crawford, 2011: 156). Therefore, wedge strategies are applicable only in situations where a strategic triad exists. A strategic triad is a specific form of strategic interaction in which the outcome of battle for, and usage of power between nations depends on decisions by three actors. For an example, balancing strategies are applicable both in strategic dyads – when there are two actors joining forces to balance the power of a third party as well as strategic triads and even strategic myriads – when there are more than two actors joining forces against the third. As far as wedge strategy

³ For the Unipolar moment see Wohlforth, 1999

is concerned, we can distinguish the three actors in the strategic triad as: a) the divider – the state implementing wedge strategy; b) the competitor – the main challenger of the divider state; c) the target – state the divider wishes to distance from the competitor (Crawford, 2011: 156, 158; Izumikawa, 2013; Huang, 2020: 5; Crawford, 2021a: 1). Circling back to the comparison between 1970s reapproachment and today's strategic environment, China was then the target and now is the competitor while the inverse applies to Russia/Soviet Union.

Wedge strategy usually comes in at least two distinct forms: a) selective accommodation; and b) confrontation/coercion (Crawford, 2011: 160-164). These forms essentially boil down to carrots and sticks – whether the divider rewards or coerces the target. But which one is better? Yuxing Huang calls the debate over the greater utility of the former or latter as the Crawford-Izumikawa debate⁴ – named after the two main proponents (Huang, 2020: 4-5). For Timothy Crawford, selective accommodation tends to be a more viable option to wedge because it mitigates the risk of a balancing blowback – i.e. the situation where confronting or coercing a target forces it to align more closely to the competitor (Crawford, 2011; 2021). On the other hand, Yasuhiro Izumikawa is the proponent of the latter, highlighting that, regardless of the possible balancing blowback, there are three benefits of coercive wedging: a) target's perceived increase in risk of alliance entrapment; b) divider's showing strong determination to achieve desired end; and c) long run benefits where lifting coercive measures can serve as selective accommodation (Izumikawa, 2013: 502-504).

Focusing on selective accommodation, rather than coercive forms of wedging, in this research, stems from the fact that there is very little that U.S. can do to coerce Russia into breaking its bonds with China. While the U.S. have been using coercive instruments against Russia for the past decade or so – namely through economic statecraft, they have not been implemented as a wedging tool to distance them from China. The usage of coercion was mainly utilized in order to modify Russian behavior toward Ukraine. And this did not work. However asymmetrical the power relationship is between the U.S. and Russia, and U.S. and China as well, the asymmetry is not that great. To put it simply, everyone has a nuclear bomb. On the other hand, there is room for selective accommodation.

In order for selective accommodation to work, there are two initial conditions: a) high strategic weight; and b) reward power relative to the target (Crawford, 2021a: 9-14). Regarding the former, Sino-Russian alignment carries high strategic weight – i.e. U.S. “beliefs about the potential impact of the target's alignment on

⁴ An important note must be made here to highlight that Izumikawa is not against the usage of selective accommodation, or that coercive wedge is *always* better. His main point is that we cannot exclude the *viability* of coercive wedging in *some* instances (Izumikawa, 2013: 503). Thus, this is not a debate *per se*, but it allows for a good overview of different forms of wedging.

war and peace outcomes” (Crawford, 2021a: 11). Thus, the U.S. have an imperative to put a wedge into their partnership (Crawford, 2021a: 195-197). As to the latter, the U.S. do have reward power relative to Russia, mainly regarding Russian security concerns and interests in Europe. The expansion of NATO to Eastern Europe is dominated by the U.S. position on that matter, so China cannot outbid the U.S (Crawford, 2021a: 197-200).

In addition, there are two contingent conditions. First relates to the alignment change of Russia, in the sense of existing alignment position between Russia and China, as well as the degree of alignment change the U.S. wishes Russia to implement. Since there is no formal alliance between Russia and China, according to Crawford's taxonomy of costs and difficulties of attempted alignment change, implementing this strategy would be on the lower end on the scale (Crawford, 2021a: 16-17). Second contingent condition relates to alliance constraints of the U.S. which, as will be shown in the subsequent chapters, represents the main obstacle to selectively accommodating Russia (Crawford, 2021a: 17-19).

3. How can the U.S. selectively accommodate Russia?

Theoretically speaking, there are three main techniques of selective accommodation that the U.S. can use to wedge the Sino-Russian alliance: a) appeasement; b) concessions and compensation; c) endorsement (Crawford, 2011: 167-168; 2021: 10). They differ on the grounds of importance to the interests of the U.S. as the divider. Appeasement rests upon giving up on your primary interests, usually in the form of territorial offerings of the divider-controlled territory; Compensation rests on secondary interests where offerings are usually in the form of spheres of influence, economy, trade, and various other policies; Endorsement means the divider giving up on tertiary interests, by supporting the target country in a conflict with a third country, outside the observed strategic triad (Crawford, 2011: 167-175). Perhaps a better way to differentiate between these techniques is to say the following – appeasement means giving up something that is *very important* to *both* the divider and the target; compensation means giving up something that is *very important* to the target but *not as much* to the divider; and endorsement means giving support that is *important* to the target but *relatively irrelevant* to the divider.

In the case of selectively accommodating Russia appeasement would mean the U.S. giving up on their primary interest. Since only rewards the U.S. can provide Russia in Europe are strategic in nature, this would essentially boil down to the question of NATO – U.S. withdrawal from Europe, or at least Eastern Europe. Even more so, appeasing Russia could hypothetically mean dissolution of NATO in the form we know it today – meaning it might exclude many, if not all, Eastern European States. While these points remind us of spheres of influence and

therefore compensation in Crawfords taxonomy, in the given strategic interaction between the U.S. and Russia and the current state of affairs this would be appeasing Russia. However, as both theory and history have shown us, appeasement is not only rare, but when applied it tends to fail (see: Mearsheimer, 2001: 162-164). It would be foolish to expect that the U.S. would implement this technique. Simply put, cost of sacrificing their primary interests in Europe would be too much for the U.S. and their desire to remain the leadership position. On the other hand, even the possibility of appeasing Russia could be interpreted as a sign of U.S. weakness, that could lead Russia to hedge its bets.

Interestingly enough, endorsing Russia is also off the table. Endorsement means the divider giving up on tertiary interests, by supporting the target country in a conflict with a third country, outside the observed strategic triad (Crawford, 2021a: 10). Therefore, endorsing Russia would mean the U.S. giving support to them in a conflict with another state (excluding China). Although endorsement is the most appealing approach for the U.S., its limits stem from the fact that in today's divided world, there are no conflicts that are of tertiary interest to the U.S. The way in which the U.S. solidified its security architecture in the past three decades leaves little room for a Russian conflict which the U.S. can support. Therefore, this leaves endorsement off the table. However, if we conceptually stretch the logic of endorsement to go beyond mere support for the target country – i.e. Russia, in a conflict with an outside actor, and include a myriad of other compensations that are of lesser interest to the divider – i.e. the U.S. The best example of such conceptual stretching would be endorsing Russia through the means of accepting them as an “equal” superpower.

By saying equal, I do not mean equal in capabilities. As stated, Russia is objectively far from being a superpower in terms of capabilities. However, being *accepted* and *treated* as a superpower is a completely different thing. As *accepted superpower*, Russia would essentially be “consulted” by the U.S. in foreign policy matters that geographically overlap with Russian interests, regardless of the actual Russian capability to hinder U.S. strategic action. The U.S. would actually lose very little in pursuing this course of action. The world is already galloping towards some form of multipolarity where U.S. strategic action must take into account actions of others. This would just be a form of strategic narrative which overemphasizes Russia's role in the coming world. Thus, in the interest scale, this would be on the lower end of it.

However, the main problem of implementing this variation of endorsement would be the fragility of it. This would mean that many decisions on strategic action would hinge on Russian “approval” and therefore prolong the decision-making process and limit U.S. courses of action. An even bigger problem is that such accepted superpower status would have to be continuous. The U.S. wouldn't be able to choose when to consult Russia and when not. Likewise, it would be in a

position to end it so easily. It has the same problem as commitment – there is no pause switch. It is a continuous relationship, rather than a transactional one. Any major deviation, or perceived deviation, from such a policy would mean an end of accommodation and, therefore, the end of the wedge. To be honest, there is one possibility where a deviation and an end of accommodation would not mean an end of the wedge. If it lasts long enough it might create animosity between China and Russia which would hinder the possibility of their re-alignment. But this is something that the U.S. cannot afford.

Therefore, we are left with the third option – compensation. Like in the case of appeasement, compensating Russia would surely revolve around security questions. Given Russian security concerns in Europe there are at least three possible compensatory courses the U.S. can take. Firstly, U.S. compensation to Russia could be in the form of territorial compensation at the expense of Ukraine. This would mean accepting Russian sovereignty over Ukrainian provinces that are under Russian control. Secondly, compensatory course of action could mean abandoning Ukraine in the sense of allowing for Ukraine to remain in Russian sphere of influence. Thirdly, it could even mean U.S. troop and equipment withdrawal from the states bordering Russian sphere of influence. The sense of a hierarchical relationship of these compensatory courses vis-à-vis their impact on U.S. interests is evident. Likewise, it is also evident that there are different forms of amalgamation of these courses are possible, with some more probable than others.

Given that both appeasement and endorsement are off the table, some form of compensation is the only viable option for selectively accommodating Russia and therefore wedging the Sino-Russian partnership. Here, the main issue is balance. Or better yet, the question of where compensating ends and appeasing begins. For selective accommodation to be *selective* there has to be a clear line drawn. Thus, out of three courses of compensatory action that were highlighted, the most probable would be one that both gives something to Russia, but takes something as well – like, for an example, territorial compensations of parts of Ukraine with the rest of Ukraine joining NATO. For those overly focused on the war in Ukraine, such an approach might be seen as completely improbable. From the beginning, the U.S. were fully on the side of Ukraine, raising this question to the level of *raison de systeme*. But think of it this way, what is more important to the U.S. – four provinces in Ukraine or giving up their preponderance in world politics? Relying upon “what is right” as the main driving force in global affairs is an illusion.⁵ Don't get me wrong, being “right” is important. But not *that* important. When push comes to shove states are willing to sacrifice others to achieve their interests – security, prosperity, hegemony. This statement might be Realpolitik in its purest form, but it is becoming evident that we are once more living in such a world.

⁵ For a different view see Goddard, 2018

4. The weight of U.S. commitment to Europe

While compensating Russia may seem ludicrous from the perspective of a local conflict in Eastern Europe, it does not seem so when we raise the scale to level of global power politics. For the U.S. the biggest threat lies in China. Therefore, following the logic of selective accommodation, secondary interest can be sacrificed in order to secure primary ones. However, the situation is not as simple as it seems. This is because no matter how preponderant the U.S. are they cannot do it alone. This statement has two meanings to it. Firstly, it is always easier to combat a threat if others assist. While hypothetically the U.S. could do it alone, it would be more efficient to do it with the help of others. Secondly, and more importantly, for the U.S. to remain a global hegemon some form of willingness of others to follow the U.S. must remain. Otherwise, the U.S. would be nothing more than an empire. This is where the crux of the issue lies. For effective selective accommodation of Russia, to wedge the Sino-Russian partnership, the U.S. require support of their European allies – allies for whom the war in Ukraine is not as secondary as it is to the U.S.

As mentioned previously, theoretically speaking, one of the obstacles for the implementation of wedge strategy is allied commitment. As Crawford points out “a divider *with* allies will be constrained by such ties if it depends on those allies and they have direct stakes in relation to the target” (Crawford, 2021a: 17). Crawford further elaborates that the nature of alliance impacts selective accommodation constraints in the sense that a *peer or patron ally* that has direct stakes will pose a high constraint while a *client ally* or an ally that does not have direct stakes will pose a low constraint (Crawford, 2021a: 17). In order for selective accommodation to work, in light of high alliance constraints, the only theoretical modality that allows that is when the ally also prefers accommodation and agrees about target's strategic weight (Crawford, 2021a: 18).

Here lies the problem. While the U.S. are far more power preponderant than their European allies, it is a stretch to say that they are U.S. clients. While some form of hierarchical relationship (see Lake, 2009) does exist, I wouldn't go so far as to state that European Union states *in toto* are nothing more than mere clients of the U.S. Likewise, I would argue that the main pillar of U.S. hegemony is in fact the support of European countries. Of course, being that major European states are among the most economically developed countries in the world, they do factor in the overall power considerations of the U.S. But this is not the main point of U.S. dependence on Europe. Even though power preponderance and international regimes are the most frequently mentioned pillars of hegemony, the prestige, or the willingness to of others to follow is also a prerequisite of hegemony. Otherwise, hegemony and empire are no different. Thus, while European countries

depend on the U.S. for security, the U.S. depend on Europe in order to maintain their global leadership.

On the other hand, European countries do *have stakes* when it comes to Russia. To use Olaf Scholz's words, European countries see the outbreak of the Russo-Ukrainian war as the *Zeitenwende* – a historic turning point for their state of affairs, so far so as they have rapidly started preparing for a possible war with Russia (see: Scholz, 2022). Unlike the U.S., European countries have a more regional geopolitical code (see: Flint, 2022; Flint and Taylor, 2018) in the sense that their strategic interests and primary threats are regionally bound. They see Russia, and not China, as the main threat. While this might not be objectively sound for some, it does not negate the fact that while the U.S. are strategically assessing on a global scale, the Europeans are doing so on a regional scale, which impacts the stake dynamics within the Transatlantic alliance. Therefore, while the U.S. might not have high stakes when it comes to Ukraine, the European countries surely do.

To put it simply, European countries prefer confrontation with Russia over accommodation. And for or selective accommodation to work, the U.S.-EU front must yield a joint compensatory offer that is high enough in order to succeed. But in situations where there are different views between allies on how high the stakes are, high compensatory offers are theoretically improbable and rare. Europeans fear that any compensation to Russia would be interpreted as appeasement, and therefore give rise in Russian perception of permissiveness of the strategic environment. This would in turn motivate Russia to attempt similar operations in other neighboring European countries and strategically bargain its way back into its former sphere of interest at the expense of the EU. What China is doing on the other side of the world seems secondary to them in the light of such possibilities.

U.S. security commitments to Europe put significant weight on the probability of implementing wedge strategy. Simply put, there are high alliance constraints for the U.S. because European states are their peers and have direct stakes in relations with Russia as a target. While it is difficult to speak about a singular voice of Europe, there is a general understanding that all major actors prefer confrontation to accommodation, which in turn weakens credibility of the divider's offer, and therefore making selective accommodation likely to fail. Even more importantly, any attempt of the U.S. to selectively accommodate Russia without at least implicit acceptance from their European allies would likely result in commitment credibility loss. As European states still rely on the U.S. for their security, any U.S. strategy that is a) crafted independently from their European allies, and especially b) at the expense of their European allies would likely lead to rising fears of abandonment, and therefore weakening or even breaking the Transatlantic alliance. Circling back to the beginning and the scale of global politics, any gain the U.S. might get from wedging the Sino-Russian partnership would be negated, and potentially superseded from weakening alliance bonds.

5. Is, then, wedge strategy likely or unlikely?

As things stand today, we are faced with an unlikely wedge. While there are indications that selective accommodation of Russia could work, the weight of U.S. commitments to Europe makes wedging the Sino-Russian partnership improbable. The outbreak of the Russo-Ukrainian war placed that weight on the probability of accommodating Russia. While selective accommodation of Russia was and is theoretically possible both before and after the start of the war in Ukraine, it is far less probable now than it was two years ago. Europeans, especially Eastern European states have continuously been wary of Russia. However, up until 2022, Russian intentions have never fully manifested themselves in reality. Once they did, European fear of Russia rose exponentially, making it one of the biggest threats to their security, unlike in the U.S. where China tops Russia (Bunde and Eisentraut, 2024: 35,36,39,40). With that in mind, any U.S. attempt to selectively accommodate Russia on their own right would mean loss of their commitment credibility in the eyes of European states. Being that European countries are the closest allies to the U.S. (excluding Canada), the gathering storm that the U.S. will face would perhaps be somewhat lesser in magnitude, but they would then face it alone.

However, there are two possibilities that could modify the likelihood of the U.S. implementing wedge strategy. First is the change in the strategic environment. The utility of implementing wedge strategy stems from the nature of the U.S.-Russia-China strategic triad where the U.S. is on one side and Russia and China are on the other. It is illusionary to think that the only way for Sino-Russian partnership to dissolve is for the U.S. to wedge it. It can happen on its own. Russia and China do have other interests besides topping the U.S. from the pedestal of global affairs, and some of those interests are competing. If such circumstances manifest themselves, there is a greater likelihood that the U.S. could find another compensation in order to selectively accommodate Russia, where the stakes for their European allies are far lesser. Similarly, changes in the strategic environment could also take a direction where endorsing Russia could be an option. While this does not go against the previous statement by any means, it can also manifest itself in other spheres besides a hypothetical Sino-Russian clash.

The second possibility is the U.S. utilizing assurance strategies prior to implementing wedge strategy. As concluded, the biggest obstacle in selectively accommodating Russia is the weight of U.S. commitments to Europe and their fear of abandonment in the face of growing Russian assertiveness. This is the main reason why wedge strategy is unlikely. Therefore, if European fears lessen, wedge strategy becomes more likely – both to be implemented and to succeed. The way to do so is through diplomacy and by implementing assurance strategies towards European states. However, it must be highlighted that assurance strategy and wedge strategy cannot be implemented in parallel to each other as it would diminish most

if not all benefits of assurance strategy. In order to raise the likelihood of wedge strategy, the U.S. must first successfully assure its European allies that they will not leave Europe to their own.

The implications of everything said are evident. If the strategic environment remains the same, the unlikelihood of the U.S. implementing wedge strategy means that Sino-Russian partnership is here to stay. Considering that, everything we are witnessing is just the beginning as the U.S. power preponderance will likely continue to shrink in front of the joint Sino-Russian block. On the other hand, if it were implemented, selective accommodation of Russia would produce an additional side effect besides splitting the Sino-Russian partnership, as it could produce a state of *détente* in Europe. However, no matter how much everything said here may be true and these possibilities exist, we must still face the fact that U.S. implementation of wedge strategy, as things stand now, is unlikely.

ЛИТЕРАТУРА / LITERATURE

- Ajzenhamer, V. (2021). Nikson, Kisindžer i Mao: od strateške triangulacije do ping-pong diplomatije, U: Cvetković, V. Obradović, Ž. i Ajzenhamer V. (ur.). *Kineski socijalizam i moderan svetski poredak: sto godina Komunističke partije Kine*. Beograd: Fakultet bezbednosti (103-120).
- Ashford, E. (2021). Strategies of Restraint: Remaking America's Broken Foreign Policy, *Foreign Affairs* 100(5): 128-141.
- Bofr, A. (1968). *Uvod u strategiju*. Beograd: Vojnoizdavački zavod.
- Brands H. and Gaddis, J. L. (2021). The New Cold War: America, China, and the Echoes of History, *Foreign Affairs* 100(6): 10-20.
- Brands H. Feaver, P. D. Mearsheimer J. J. Walt, S. M. (2016). Should America Retrench? The Battle Over Offshore Balancing. *Foreign Affairs*, 17. 10. 2016, Available at: <https://www.foreignaffairs.com/united-states/should-america-retrench>.
- Brands, H. (2015a). *The Limits of Offshore Balancing*. Carlisle: Army War College.
- Brands, H. (2015b). Fools Rush Out? The Flawed Logic of Offshore Balancing, *The Washington Quarterly* 38(2): 7-28.
- Brooks S. G. and Wohlforth, W. C. (2023). The Myth of Multipolarity: American Power's Staying Power, *Foreign Affairs* 102(3): 76-91.
- Bunde, T. and Eisentraut, S. (2024). Introduction: Lose-Lose?, In: Bunde, T. Eisentraut, S. and Schutte, L. (eds). *Lose-Lose? Munich Security Report 2024*. Munich: Munich Security Conference (13-46).
- Craig, C. Friedman, B. H. Rittenhouse Green, B. Logan, J. Brooks, S. G. Ikenberry, G. J. Wohlforth, W. C. (2013). Debating American Engagement: The Future of U.S. Grand Strategy. *International Security* 38(2): 181-199.
- Crawford, T. W. (2011). Preventing Enemy Coalitions: How Wedge Strategies Shape Power Politics, *International Security* 35(4): 155-189.

- Crawford, T. W. (2021a). *The Power to Divide: Wedge Strategies in Great Power Competition*. Ithaca and London: Cornell University Press.
- Crawford, T. W. (2021b). How to Distance Russia from China, *The Washington Quarterly* 44(3): 175-194.
- Flint, C. (2022). *Introduction to Geopolitics*. 4th Edition. New York: Routledge.
- Flint, C. and Taylor, P. J. (2018). *Political Geography: World-Economy, Nation-state and Locality*. 7th Edition. New York: Routledge.
- Friedman, J. A. (2022). Is US grand strategy dead? The political foundations of deep engagement after Donald Trump, *International Affairs* 98(4): 1289-1305.
- Gajić, A. (2023). Koliko se „Novi hladni rat“ razlikuje od starog?, *Politička revija* 75(1): 71-92.
- Goddard, S. (2018). *When Right Makes Might: Rising Powers and World Order*. Ithaca and London: Cornell University Press.
- Huang, Y. (2020). An Interdependence Theory of Wedge Strategies, *The Chinese Journal of International Politics* 13(2): 253-286.
- Izumikawa, Y. (2013). To Coerce or Reward? Theorizing Wedge Strategies in Alliance Politics, *Security Studies* 22(3): 498-531.
- Kupchan, C. (2021). The Right Way to Split China and Russia: Washington Should Help Moscow Leave a Bad Marriage, *Foreign Affairs*, 4 August 2021, Available at: <https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/2021-08-04/right-way-split-china-and-russia>, Accessed on: 25 December 2023.
- Lake, D. A. (2009). *Hierarchy in International Relations*. Ithaca and London: Cornell University Press.
- Layne, C. (1997). From Preponderance to Offshore Balancing: America's Future Grand Strategy, *International Security* 22(1): 86-124.
- Layne, C. (2009). America's Middle East grand strategy after Iraq: the moment for offshore balancing has arrived, *Review of International Studies* 35(1): 5-25.
- Lykke, A. F. (1989). Defining Military Strategy, *Military Review*, 69(5): 2-8.
- Mazarr, M. J. (2020). Rethinking Restraint: Why It Fails in Practice, *The Washington Quarterly* 43(2): 7-32.
- Mearsheimer, J. J. (2001). *The Tragedy of Great Power Politics*. New York: W.W. Norton & Company.
- Mearsheimer, J. J. and Walt, S. M. (2016). The Case for Offshore Balancing: A Superior U.S. Grand Strategy, *Foreign Affairs* 95(4): 70-83.
- Nedić, P. and Mandić, M. (2021). The US-Russia rapprochement: the (im)possible direction for a US foreign policy, *National Security Policy* 21(2): 139-157.
- Nikolić, G. V. i Čurčić, P. S. (2022). “Novi hladni rat”: definicije, perspektive i mogući ishodi, *Nacionalni interes* 42(2): 149-169.
- Popeski, R. and Kelly, L. (2023). Russia's Lavrov: West trying to drive a wedge between Moscow, Beijing, *Reuters*, 4 April 2023, Available at: <https://www.reuters.com/world/russias-lavrov-west-trying-drive-wedge-between-moscow-beijing-2023-04-03/>, Accessed on 24 December 2023.
- Posen, B. (2014). *Restraint: A New Foundation for U.S. Grand Strategy*. Ithaca and London: Cornell University Press.

- Priebe, M. Rooney, B. Beauchamp-Mustafaga, N. Martini, J. and Pezard, S. (2021). *Implementing Restraint: Changes in U.S. Regional Security Policies to Operationalize a Realist Grand Strategy of Restraint*. Santa Monica: RAND
- Radchenko, S. (2021). Driving a wedge between China and Russia won't work, *War on the Rocks*, 24 August 2021, Available at: <https://warontherocks.com/2021/08/driving-a-wedge-between-china-and-russia-wont-work/>, Accessed on: 25 December 2023.
- Scholz, O. (2022). The Global *Zeitenwende*: How to Avoid a New Cold War in a Multipolar Era, *Foreign Affairs* 102(1): 22-38.
- Tabachnik, A and Miller, B. (2021). In search of a US grand strategy: considering resurgent Russia, *International Politics*, 58: 278-300.
- TASS. (2019). US won't drive a wedge between Russia and China – China's top legislator. 25 September 2019, Available at: https://tass.com/world/1079821?utm_source=google.com&utm_medium=organic&utm_campaign=google.com&utm_referrer=google.com, Accessed on 24 December 2023.
- Trapara, V. (2022). Perspektive odnosa Rusije i SAD u svetlu rata u Ukrajini: “obuzdavanje 2”, *Međunarodni problemi*, LXXIV(4): 505-529.
- Trapara, V. (2023). *Rusija i Ukrajina: poreklo jedne tragedije*. Beograd: Institut za međunarodnu politiku i privredu.
- Wohlforth, W. C. (1999). The Stability of a Unipolar World, *International Security* 24(1): 5-41.
- Wolf, A. B. (2014). Dealing with Beijing will require occasional accommodation of Moscow, *The National Interest*, 4 April 2014, Available at: <https://nationalinterest.org/commentary/drive-wedge-between-russia-china-10189>, Accessed on 24 December 2023.